

PROGRAMA 2026/2027

Patrimoni i Comunicació Científica

Codi: 45752

ECTS: 10 ECTS

Titulació: Màster Universitari en Història de la Ciència: Història, Patrimoni i Comunicació Científica

Tipus i semestre: OB, 1er trimestre

Horari: 15.30h a 18.30h

Atenció alumnes:

Coordinació: Miquel Carandell Baruzzi (Miquel.Carandell@uab.cat) i Alfons Zarzoso (azarzoso@imf.csic.es)

Equip docent:

Miquel Carandell Baruzzi (MCB) – miquel.carandell@uab.cat

Michele Catanzaro (MCAT) – michele.catanzaro@uab.cat

Ariadna Ferrer March (AFM) Ariadna.Ferrer@uab.cat

Oliver Hochadel (OH) – oliver.hochadel@imf.csic.es

Anyely Marín Cisneros (AM) - anyelybetsave.marin@uab.cat

Emma Sallent (ES) - emma.sallent@ub.edu

Cristina Sans (CS) – cristina.sans.ponseti@uab.cat

Jaume Sastre Juan (JSJ) – jaume.sastre@uab.cat

Ned Somerville (NS) - edwardisaac.somerville@uab.cat

Carlos Tabernero (CT) – carlos.tabernero@uab.cat

Jaume Valentines Álvarez (JVA) – jaume.valentines.alvarez@uab.cat

Alfons Zarzoso (AZ) – azarzoso@imf.csic.es

Presentació i objectius:

Activistes ambientals elaboren un informe sobre un vessament tòxic, animals dissecats són exhibits en l'aparador d'una botiga, una antiga fàbrica es transforma en memòria col·lectiva, un periodista pregunta a un expert sobre la seva recerca, nens i nenes toquen botons en un museu de ciència, Fernando Simón informa en roda de premsa sobre la COVID-19...

Aquesta assignatura planteja com les dimensions material i comunicativa de la ciència formen part fonamental dels processos de creació de coneixement científic en el passat i en el present. En les diferents sessions es proporcionen les eines teòriques i pràctiques necessàries per incorporar les perspectives crítiques de la història de la ciència sobre la cultura material i la comunicació científica, alhora que es capacita en el disseny i producció de continguts professionals en aquests àmbits.

Idiomes: Català (CAT), Castellà (CAST) i Anglès (ANG).

Temari

Data	Sessió i Docent
16/09	1. Presentació Patrimoni i Comunicació Científica - MCB / CAST
<u>Patrimoni</u>	
23/09	2. Marcs historiogràfics – Patrimoni – NS / ANG
30/09	3. Gabinetes de meravelles: Salvadoriana - ES / CAT
07/10	4. Cossos exhibits: Teatre Anatòmic - ES / CAT
08/10	5. Patrimoni, coneixement i colonialisme: Museu Marítim - AM / CAST
14/10	6. Acadèmies científiques: RACAB – ES / CAT
21/10	7. Museu i ciències naturals: Museu Martorell – ES / CAT
28/10	8. Medicina, Arquitectura, Urbanisme – AZ / CAT
29/10	9. Patrimoni Industrial i Nació: MNACTEC – JSJ / CAT
04/11	10. Pràctica de cultura material – JVA / CAT
<u>Comunicació</u>	
11/11	11. Marcs historiogràfics – Comunicació – NS / ANG
18/11	12. Periodisme científic I – MCAT / CAT
19/11	13. Periodisme científic II – MCAT / CAT

25/11	14. Mitjans de masses: ràdio, cinema i televisió - CT / CAST
02/12	15. Animals, drets dels animals i comunicació científica – OH / ANG
09/12	16. La innocència de prémer un botó: vers una història política de la “interactivitat” - JSJ / CAT
10/12	17. Veus activistes: zones d’intercanvi, contracultura i diversió – JVA / CAT
16/12	18. Xarxes de ciència ciutadana – CS / CAT
13/01	19. Classe pràctica comunicació – CT / CAST
20/01	20. Conclusió mòdul i mercat laboral – MCB/AFM / CAT

Avaluació

1. **Informe patrimonial (30% de la nota global):** Elaboració d’un informe d’anàlisi d’un element patrimonial de la ciència, la tecnologia o la medicina.
2. **Exercicis en les sessions de Patrimoni (20% de la nota global):** Participació activa en les sessions i realització dels exercicis avaluable de cada docent de la secció de Patrimoni.
3. **Article periodístic (30% de la nota global):** Elaboració d’un article periodístic amb la qualitat i els elements necessaris per ser publicat a UAB Media (<https://uab.media/>). L’article serà treballat en diferents sessions del mòdul i preparat per la seva publicació.
4. **Exercicis en les sessions de Comunicació (20% de la nota global):** Participació activa en les sessions i realització dels exercicis avaluable de cada docent de la secció de Patrimoni.

Bibliografia i altres recursos:

Al blog [Sabers en Acció](#) hi trobareu moltes entrades vinculades a les temàtiques que tractarem a classe.

A la web de la SCHCT podeu consultar les [rutes virtuals pel patrimoni científic](#).

Comunicació científica a la UAB a [UABDivulga](#) i espai de pràctiques de periodisme i comunicació a [UABMedia](#).

Adams, Annmarie. *Medicine by design: the architect and the modern hospital, 1893-1943*. U of Minnesota Press, 2008.

Bennett, Tony (1988), "The exhibitionary complex", *New Formations* iv, pp. 73-102.

Carandell Baruzzi, Miquel (2021), *The Orce Man: Controversy, Media and Politics in Human Origins Research*, Brill.

De la Torre, Marta, ed. (2002), *Assessing the Values of Cultural Heritage. Research Report*, The Getty Conservation Institute.

Dierig, Sven; Lachmund, Jens; Mendelsohn, J. Andrew. "Introduction: toward an urban history of science", *Osiris*, 2003, vol. 18, p. 1-19.

Epstein, Steven (1996), *Impure Science: AIDS, Activism, and the Politics of Knowledge*, University of California Press.

Gaskell, Ivan, and Sarah Anne Carter eds. (2020), *The Oxford Handbook of History and Material Culture*, Oxford Handbooks.

Harrison, Rodney (2020), *Heritage Futures: Comparative Approaches to Natural and Cultural Heritage Practices*, University College London.

Hochadel, Oliver and Nieto-Galan, A. (2017), *Barcelona: an urban history of science and modernity, 1888-1929*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Jordanova, L. J. (2012), *The look of the past: visual and material evidence in historical practice*, Cambridge University Press.

MacDonald, Sharon ed. (1998), *The Politics of Display: Museums, Science, Culture*. Routledge.

Nieto-Galan, Agustí (2011), *Los públicos de la ciència. Expertos y profanos a través de la historia*, Marcial Pons.

Oevermann, Heike i Mieg, Harald, eds. (2014), *Industrial Heritage Sites in Transformation: Clash of Discourses*, Routledge.

Pardo-Tomas, José; Zarzoso, Alfons, Sánchez-Menchero, Mauricio, eds. (2019), *Cuerpos mostrados. Regímenes de exhibición de lo humano. Barcelona y Madrid, siglos XVII-XX*, Siglo XXI editores-Anthropos.

Pardo Tomás, José (2014), *Salvadoriana: el gabinete de curiositats de Barcelona*. Museu de Ciències Naturals de Barcelona.

Perrin, Andrew J.(2002) “Making Silicon Valley: Culture, representation, and technology at the Tech museum. *The Communication Review*, 2002, vol. 5 (2), 91-108.

Sastre-Juan, Jaume (2016), “La inocencia de pulsar un botón. Una mirada histórica y crítica a los orígenes de la interactividad en los museos de la ciència”, *Investigación y Ciencia*: 12-13.

Sastre-Juan i Jaume Valentines-Álvarez (2026), *La cultura científica de la Transición: La cultura científica de la Transición: Museos, ciencia y política en la Barcelona pre-olímpica*, Bellaterra Edicions.

Smith, Laurajane (2006), *Uses of Heritage*, Routledge.

Söderqvist, Thomas (2010) “The participatory museum and distributed curatorial expertise”, *NTM Zeitschrift für Geschichte der Wissenschaften, Technik und Medizin*, vol. 18, no 1, p. 69-78.

Somerville, Ned (2021), “The musealization of Barcelona’s industrial past”, tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona.

Thompson, John B. (1995), *Los media y la modernidad: una teoría de los medios de comunicación*, Paidós.

Zarzoso, Alfons, y Maribel Morente (2020), *Cuerpos representados: objetos de ciencia artísticos en España, siglos XVIII-XX*, Sans Soleil Ediciones.